

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 8/04 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Forsvarsministerens redegørelse af 2. juni 2005

Miljøministerens redegørelse af 1. juni 2005

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 1. juni 2005

1. Beretningen handlede om, hvorledes reglerne i visse artikler i konventionen var implementeret i dansk ret, herunder hvorledes myndighederne førte tilsyn med, om de blev overholdt.

Jeg vil i det følgende forholde mig til de overordnede bemærkninger i ministrenes redegørelser hver for sig. Ministrenes bemærkninger til konkrete forhold vil blive gennemgået efterfølgende i overensstemmelse med beretningens disposition.

2. Statsrevisorerne konstaterede, at myndighedernes tilsyn, beredskab og kapacitet ikke er fuldt ud effektivt og koordineret. Til trods for at der er iværksat en række udviklingsinitiativer, fandt statsrevisorerne, at der var behov for yderligere initiativer.

Statsrevisorerne understregede, at implementering af internationale aftaler også skal omfatte den praktiske gennemførelse.

Forsvarsministerens redegørelse af 2. juni 2005

3. Forsvarsministeren har oplyst, at Forsvarsministeriet har udpeget havmiljøområdet som et af departementets 5 indsatsområder i 2005. Forsvarsministeriet har på denne baggrund taget en række initiativer:

- Der udarbejdes en risikoanalyse for havmiljøet.
- Der skal gennemføres en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab på baggrund af risikoanalysen.
- Havmiljøberedskabsplanen skal revurderes med baggrund i ovenstående undersøgelser.

4. Forsvarsministeren har videre oplyst, at hjemmeværnet er i gang med at indføre nye og større fartøjer, der har en forbedret kapacitet til forureningsbekæmpelse. Som led i aftalen om forsvarets ordning 2005-2009 tilføres hjemmeværnet flere større fartøjer, ligesom der indkøbes miljømateriel til disse.

Ministeren har tillige understreget, at den forebyggende indsats er særdeles vigtig, og ministeren har henvist til regeringens arbejde vedrørende sejladsikkerheden i danske farvande.

5. Jeg finder det meget tilfredsstillende, at forsvarsministeren har taget initiativ til at udarbejde en risikoanalyse for havmiljøet og gennemføre en fornyet kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab. Jeg noterer, at Forsvarsministeriet har sat øget fokus på havmiljøet, og at ministeren forventer, at man vil kunne tage endnu bedre hånd om havmiljøet i fremtiden.

Jeg finder, at forsvarsministerens generelle redegørelse er tilfredsstillende. Jeg vil følge Forsvarsministeriets arbejde med revurdering af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening.

Miljøministerens redegørelse af 1. juni 2005

6. Miljøministeren har ikke afgivet overordnede bemærkninger til beretningens resultater eller anbefalinger.

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 1. juni 2005

7. Økonomi- og erhvervsministeren har oplyst, at Søfartsstyrelsen vil tage initiativ til, at beretningens konklusioner indgår som et vigtigt bidrag til myndighedernes fortsat højt prioriterede arbejde med at beskytte det sårbare havmiljø i Østersøen. Søfartsstyrelsen har således for nylig indsendt et forslag til FN's Søfartsorganisation (IMO) om en justering af de bestående rutesystemer samt indførelse af nye skibsruter i Østersøen.

8. Jeg finder det tilfredsstillende, at resultaterne fra beretningen indgår i ministeriets arbejde med beskyttelsen af havmiljøet.

Ministrenes tiltag i relation til beretningens enkelte kapitler

Implementering af regler og myndighedernes tilsyn

9. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at reglerne om anmeldelse af affald til aflevering ikke blev fulgt af besætninger eller rederier.

Miljøministeren har oplyst, at Miljøstyrelsen netop har modtaget et forslag til et nyt kontrolkoncept. Styrelsen vil overveje, om dette forslag kan kombineres med Søfartsstyrelsens almindelige havnestatskontrol.

Endvidere arbejder Miljøstyrelsen med udvikling af en ny elektronisk portal for skibe og havne, hvorefter der skabes grundlag for en mere rationel og effektiv håndhævelse af reglerne om skibenes anmeldelse af affald.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøministeriet har taget initiativer til at forbedre tilsynet med skibenes anmeldelse af affald.

10. Miljøministeren har endvidere oplyst, at Miljøstyrelsen i 2005 vil kontakte udvalgte havne og anmode dem om at kontrollere, at de har modtaget de mængder affald, som skibene har angivet på de indsendte anmeldelser.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Miljøministeriet vil undersøge omfanget af affald, der modtages i danske havne.

11. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at der var uoverensstemmelse mellem Helsinki-konventionens regler i annekset IV og bestemmelserne i havmiljøloven om forbud mod afbrænding af skibsgenereret affald.

Miljøministeren har oplyst, at der snarest vil blive udstedt en ny bekendtgørelse, der forbyder afbrænding.

Ministeren har videre oplyst, at Miljøstyrelsen har henvendt sig til sekretariatet for Helsinki-konventionen om uoverensstemmelsen mellem konventionens bestemmelser. Det er efterfølgende aftalt, at landene skal udarbejde et fælles fortolkningsbidrag om denne problemstilling.

Jeg finder det meget tilfredsstillende, at miljøministeren vil sikre, at afbrænding af alt affald på havet forbydes.

12. Om kontrollen med, at alt affald blev afleveret, har økonomi- og erhvervsministeren oplyst, at Søfartsstyrelsen har ændret procedurerne i forbindelse med affaldskontrol. Fremover vil der således blive oprettet en selvstændig affaldskontrolsag, når der konstateres afvigelser fra bestemmelserne. Det vil herefter være muligt elektronisk at finde de sager, hvor der er sket anmeldelse til Miljøstyrelsen. Tilsvarende kan der udarbejdes en samlet redegørelse over skibe, der ikke har afleveret deres affald.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Søfartsstyrelsen har sikret, at der via elektronisk datasøgning på tværs af rapporterne fremover kan udarbejdes en samlet redegørelse.

13. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at rapporteringen fra klassifikationsselskaberne vedrørende kontrollen af udstyr til behandling og opbevaring af affald på skibe i international fart burde udbygges.

Økonomi- og erhvervsministeren har oplyst, at aftalen med klassifikationsselskaberne er ved at blive udbygget med henblik på en større detaljering af klassifikationsselskabernes indberetninger, også på havmiljøområdet, ligesom selskaberne bliver pålagt at foretage en samlet årlig indberetning over deres tilsyn med danske skibe.

Jeg finder det tilfredsstillende, at klassifikationsselskaberne er pålagt at afgive en samlet indberetning over tilsynet.

Forbedring af navigationsforhold

14. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Miljøstyrelsen havde udpeget de såkaldte nødpladser, men også at de beredskabsmæssige forhold endnu ikke var afklaret.

Miljøministeren har oplyst, at der i december 2004 blev etableret et udvalg, som har til formål at udarbejde et paradigme for indholdet af de lokale beredskabsplaner. Udkastet vil i løbet af sommeren 2005 blive sendt i høring hos lokale myndigheder, som har fået udpeget et nødområde. Arbejdet med de konkrete lokale beredskabsplaner forventes færdiggjort i løbet af første halvdel af 2006.

Jeg konstaterer, at de lokale beredskabsplaner ikke som først antaget bliver færdige i 2005. Jeg vil følge Miljøstyrelsens arbejde med beredskabsplanerne for nødpladserne.

Eablering af beredskab

15. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at forsvaret ikke har medtaget Helsinki-konventionens anbefalinger vedrørende kemikalieforureningsbekæmpelse i beredskabsplanen.

Forsvarsministeren har oplyst, at der ikke i dag er nævneværdig kapacitet til bekæmpelse af forurening med kemikalier. Det gælder også de fleste andre lande, og fælles finansiering af en sådan kapacitet vurderes derfor at være en brugbar løsning. I forbindelse med den kommende risikoanalyse for havmiljøet vil risikoen for kemikalieforureninger også blive undersøgt.

Jeg vil følge, hvorledes den kommende risikoanalyse behandler spørgsmålet om bekæmpelse af kemikalieforurening.

16. Om den samlede kapacitet på havmiljøområdet har forsvarsministeren oplyst, at ministeriet har modtaget en analyse af det fremadrettede behov for nyt materiel til varetagelsen af havmiljøopgaven, herunder erstatningsbyggeri for de nuværende miljøskibe mv. De foreløbige konklusioner fra rapporterne vil indgå i Forsvarsministeriets undersøgelse af den nødvendige kapacitet for det samlede havmiljøberedskab.

Forsvarsministeren har videre oplyst, at der er vanskeligheder forbundet med at nå frem til hele det danske ansvarsområde inden for de anbefalede tidsrammer i Helsin-

ki-konventionen. Spørgsmålet om overholdelsen af de anbefalede tidsrammer vil indgå som en naturlig del i undersøgelse af kapaciteten.

Jeg vil følge Forsvarsministeriets overvejelser og beslutninger vedrørende overholdelsen af de anbefalede tidsrammer i forbindelse med min opfølgning af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening.

17. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at afviklingen af flyvetimer afveg fra planen for overvågning, hvorfor der var en øget risiko for, at færre olieudslip opdages. Forsvarskommandoen oplyste i forbindelse med beretningens udarbejdelse, at skibstrafikken gennem de danske farvande var jævnt fordelt over året, hvorfor den flybaserede overvågning tilsvarende skulle fordeles jævnt for at sikre, at Søværnets Operative Kommando opdagede flest mulige olieudslip.

Forsvarsministeren har anført, at Forsvarskommandoen finder, at sandsynligheden for at opdage olieudslip set på årsbasis må være den samme, uanset tidspunktet for flyvningernes gennemførelse.

Jeg finder imidlertid fortsat, at flyvningerne bør gennemføres i overensstemmelse med planerne, så risikoen for olieudslip bliver minimeret.

Ulykken i Kadetrenden

18. Rigsrevisionens gennemgang viste bl.a., at informationer om bekæmpelse af og forurening med tung fuelolie ikke var umiddelbart tilgængelige for indsatsmyndighederne.

Forsvarsministeren har oplyst, at forsvaret har virket for at højne og sprede vidensniveauet i forhold til bekæmpelse af forurening med tung fuelolie på havet og i lavvandede områder i form af bl.a. operationaliserede interne retningslinjer, hvorfra relevante dele nu vil blive indarbejdet i beredskabsplanen.

19. Rigsrevisionens gennemgang viste endvidere, at den statslige plan ikke var koordineret med beredskabsindsatsen på land.

Forsvarsministeren har oplyst, at Søværnets Operative Kommando efterfølgende har udarbejdet en ny beredskabsplan, der tager højde for den manglende koordination.

20. Jeg har ikke bemærkninger til ministerens redegørelse om, hvorledes beredskabet virkede ved ulykken i Kadetrenden.

Afsluttende bemærkninger

21. Jeg finder samlet set, at ministrenes redegørelser er tilfredsstillende.

En del af de problemer, som blev påpeget i Rigsrevisionens undersøgelse, blev som nævnt løst inden afgivelsen af beretningen til statsrevisorerne. Det drejer sig bl.a. om fastlæggelse af antal udenlandske skibe, der skal underkastes havnestatskontrol, og om fordeling af ansvaret for undersøgelse og indsamling af beviser om ulovlig olieudledning.

22. For så vidt angår Forsvarsministeriet vil jeg følge ministeriets arbejde med revidering af beredskabsplanen for bekæmpelse af havforurening, herunder ministeriets undersøgelser af risici for havmiljøet, kapaciteten vedrørende beredskabet og spørgsmålet vedrørende kemikalieberedskabet.

På Miljøministeriets område vil jeg følge Miljøstyrelsens arbejde med beredskabsplanerne for nødpladserne.

Henrik Otbo